

HANS ZETSCHKE

22. rujna 1983. u Wormsu (SR Njemačka) umro je u 71. godini života prof. dr ing. Hans Zetsche (čitaj: Ceče), dugogodišnji istaknuti član Geodetskog instituta Sveučilišta u Bonnu. Iznenađujuću tužnu vijest saznali smo, svega nekoliko dana poslije toga. Ona nas je veoma potresla, jer je prof. Zetsche bio osvjedočeni prijatelj Geodetskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i iskreni poštovalac naše zemlje. I uopće bio je divan čovjek kakvog se rijetko susreće; tako misle svi koji su ga poznavali!

Pridružujući se već objavljenim nekrolozima u najpoznatijim geodetskim časopisima želimo i s naše strane odati dužnu počast ovom plemenitom i skromnom znanstveniku, budući da njegov nestanak predstavlja nedoknadivi gubitak za geodeziju u cijelom svijetu.

Prof. dr ing. Hans Zetsche rođen je 20. prosinca 1912. u Essenu. Poslije završetka realne gimnazije u Wormsu upisao je studij geodezije i tehničke fizike na Tehničkoj visokoj školi (TH) u Darmstadtu, koji je završio 1938. godine sa odličnim uspjehom. Nakon svega jednogodišnjeg asistenskog rada na TH Darmstadt zatekao ga je početak II svjetskog rata, da bi 1944. godine uspio prijeći u poznatu tvrtku AEG u Berlin, gdje radi na razvoju velikih fizikalno-tehničkih uređaja, što ostavlja značajnog traga u njegovom kasnijem stručno-znanstvenom razvoju.

Nakon sloma sila osovine pokojni kolega nastavlja svoju djelatnost kao asistent na TH Darmstadt, a potom priprema doktorsku disertaciju pod naslovom »O utjecaju boje na stereoskopsku mjernu točnost«, koju je 1949. godine obranio sa odličnim uspjehom na tamošnjem Fakultetu za matematiku i fiziku. Nakon toga bio je čak 10 godina (od 1949. do 1959.) znanstveni suradnik u poznatoj firmi Zeiss-Aerograph, radeći na većim znanstvenim projektima. Tamo aktivno sudjeluje u izradi prvog poslijeratnog planigrafa i razvoja novog redresera.

Poslije toga započimlje nadasve plodno i uspješno bonsko razdoblje života i djelovanja pokojnog profesora Zetschea. Naime, njegovom vršnjaku prof. dr ing. Walteru Hofmannu uspijeva da ga pridobije najprije za mjesto višeg asistenta u Geodetskom institutu Sveučilišta u Bonnu. Ondje ubrzo postaje privatnim docentom

obranivši 1964. godine habilitaciju s temom »Doprinosi konstrukciji geodetskih terenskih instrumenata s digitalnim izlazom podataka«. Taj rad odmah pobuđuje ogroman interes, jer je u njemu po prvi put prezentiran jedan cjeloviti koncept digitalizacije geodetskih mjernih instrumenata.

Odmah iza toga nastaje jedna bitna promjena, jer se 1965. godine Geodetski institut zajedno sa Institutom za teorijsku geodeziju Sveučilišta u Bonnu, zahvaljujući velikom zalaganju prof. dr. Waltera Hofmanna i prof. dr. mult. Helmuta Wolfa, preseljava u prekrasnu novu zgradu. S novim laboratorijima i radionicama stvoreni su preduvjeti da već u idućim godinama upravo iz Bonna uzmognu krenuti odlučujući impulsi za razvoj moderne izrade geodetskih instrumenata. Napretku tamošnjeg odjela »Elektronička mjerna tehnika« osnovni pečat daje upravo pokojni prof. Zetsche. Uspjeva mu da zainteresira sposobne mlade suradnike. Štoviše, stvara se pojam »bonska škola«, jer je iz Geodetskog instituta u Bonnu proizašla nekolicina današnjih vodećih imena u tom području istraživanja u cijeloj SR Njemačkoj. To djelovanje ima osjetnog utjecaja i u inozemstvu.

Ovom institutu pokojnik je ostao vjeran sve do kraja svog života; tamo biva 1969. godine postavljen za izvanrednog profesora, a 1970. imenovan za znanstvenog savjetnika i profesora. Godine 1977. odlazili u zasluženu mirovinu, ali moglo ga se u institut sresti još 5 godina iza toga, s njegovom poslovičnom cigarom u ustima. Držao je i tada predavanja iz dva specijalna predmeta, davao mladim kolegama i dalje veoma korisne savjete te radio na novim izumima. Ali opaka bolest je sve više nagrizala njegov organizam, pa je ubrzo zaklopio svoje oči zauvijek. Uspio je da još doživi dirljivo priznanje svojih bivših učenika, danas već istaknutih ili perspektivnih znanstveno-istraživačkih djelatnika, koji su profesoru Hofmannu i njemu posvetili publikaciju vrijednih originalnih radova u povodu njihovog zajedničkog 70. rođendana.

Zbog kasnije nastavljene sveučilišne karijere pokojni kolega Zetsche je tek u zreloj dobi od 47 godina postao profesorom, ali je izgleda baš višegodišnje iskustvo istraživača u industriji bilo presudno za njegov ogroman doprinos unapređenju instrumentalne tehnike i izrade suvremenih geodetskih instrumenata. Posebno treba naglasiti da je pokojnik bio prvi koji je predložio primjenu tzv. inkrementalne tehnike za preciznu automatsku registraciju horizontalnih i vertikalnih kutova, koja se i danas koristi — uz neke manje modifikacije — praktično u svim elektroničkim teodolitima poznatih svjetskih proizvođača. Štoviše, pokojni kolega je još sredinom 60-tih godina inicirao i rukovodio izradom prvog elektroničkog teodolita pod nazivom »Digigon«, koji je proizvela firma Breithaupt.

Kasnije važno područje istraživačke aktivnosti prof. Zetschea bilo je elektroničko mjerenje udaljenosti, pri čemu je, između ostalog, izveo veoma važna usporedna ispitivanja različitih faznih sistema. Uspio je i tu dati bitne smjernice u smislu optimiranja mjerne točnosti elektroničkih daljinomjera. Interesiralo ga je veoma i područje inercijalne tehnologije.

Prof. Zetsche nije puno govorio, nije objavio niti puno radova, ali je uvijek iznova izazivao divljenje zbog svoje pedantne sistematičnosti i izuzetne originalnosti. Pored njegovih znanstveno-istraživačkih radova osobito je cijenjena i njegova nastavnička aktivnost, u kojoj je posebnu pažnju posvetio didaktičkoj pripremi nove nastavne materije. Godine 1979. konačno mu je izašla neobično dugo i pažljivo pripremana knjiga: »Elektroničko mjerenje dužina« (originalni naslov: Elektronische Entfernungsmessung, a izdavač je Konrad Wittwer — Stuttgart). Ona je odmah postala i ostala nezamjenjivi osnovni izvor literature, i to ne samo za pripremu ispita studentima geodezije, već i za usavaršavanje budućih istraživača u tom važnom geodetskom području.

Sve navedeno dokazuje da je prof. dr. ing. Hans Zetsche doista izuzetno ime suvremene geodezije u cijelom svijetu. Zato ostaje svjetli putokaz u njenom daljem nezaustavljivom napretku.

Pokojni profesor Zetsche je još kao mladi stručnjak došao u Jugoslaviju da bi obavio stručnu praksu. Poslije dugo godina bio je opet u dva navrata, ali na kratko vrijeme, dragi gost Geodetskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Kako je sam govorio, ljepote naše zemlje su ga naprosto ushitile, a divio se brzom napretku naše samoupravne zajednice. U jednom pismu nam je napisao da je za njega naročiti doživljaj bila posjeta Optičkom laboratoriju Geodetskog fakulteta u kojem je pro našao »realizirane originalne ideje za ispitivanje i justiranje geodetskih instrume-

nata«. Želio nam je pružiti svoju pomoć i u tom smislu učinio koliko je bilo moguće u nedavno započetom kratkom vremenu. Bio bi vjerojatno uradio i više da ga u tome nije omela neizlječiva bolest i njome izazvana brza smrt.

Potpisani su imali sreću — jedan za vrijeme gotovo trogodišnjih studijskih boravaka u Bonnu, a drugi kao duboko zahvalni doktorand prof. Zetschea — da provedu više vremena uz ovog skromnog, iskrenog i originalnog čovjeka te da ga tako bolje upoznaju. Premda po prirodi veoma tih, imao je puno smisla za humor i volio dobro raspoloženo društvo. Omanjeg rasta, ostao je neženja, ali postojao ponekad sjetan vidjevši veselu djecu. U njemu su se tako krasno spojile visoka znanstveno-istraživačka sposobnost i primjerne ljudske osobine. Bio je doslovno od svih i voljen i poštivan istovremeno.

Svima koji su ga poznavali, neposredno ili posredno preko njegovih izuzetnih doprinosa geodeziji u cijelosti, ostat će dragi profesor Zetsche u trajnoj uspomeni. Dugujemo mu duboku zahvalnost i iskreno poštovanje.

K. Čolić i N. Solarić

BORKO LIČAN

Borko Ličan, diplomirani inženjer geodezije, direktor Uprave za katastar i geodetske poslove u Rijeci, iznenada nas je napustio 28. kolovoza 1983. godine u 47. godini života.

Rodio se u Delnicama 24. studenog 1936. godine u porodici prosvjetnih radnika, od oca Vjekoslava, direktora gimnazije i majke Marije učiteljice u Delnicama. Borko je rano ostao bez majke, pa je otac preuzeo svu brigu odgoja.

U Delnicama je završio osmogodišnju školu i gimnaziju kao odličan učenik. Za vrijeme školovanja je bio na raznim funkcijama u omladinskim i sportskim organizacijama. Nakon aktivnog bavljenja košarkom, bio je rukovodilac košarkaške sekcije srednjoškolskog sportskog društva »Jastreb« u Delnicama.

Zbog svog društveno-političkog rada i aktivnosti, primljen je 1956. godine u članstvo KPJ.

Nakon odsluženja vojnog roka upisao je Geodetski odjel na Arhitektonsko-gradevinsko-geodetskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Tu je također vršio razne društveno-političke dužnosti; kao na pr. član Fakultetskog komiteta SK i predsjednik Ideološko-političke komisije Sveučilišta u Zagrebu, te politički komesar

marša AGG fakulteta na Vis i Sutjesku. Za svoj društveno-politički rad na fakultetu nekoliko je puta nagrađivan.

Ubrzo nakon završetka studija 1963. godine, zaposlio se u Uredu za katastar u Delnicama, gdje je 1968. godine imenovan za šefa ureda.

Tokom boravka i rada u Delnicama bio je član Općinskog komiteta SK, predsjednik Komisije za ideološki rad i član Ideološko-političke komisije bivšeg Kotarskog komiteta SK Rijeka, komesar Općinskog štaba omladinskih jedinica općine Delnice, član Općinskog odbora Udruženja rezervnih oficira, sekretar Gradske konferencije SK Delnice, predsjednik Općinskog saveza za fizičku kulturu a obavljao je i niz drugih funkcija vezanih za članstvo u Komitetu SK.

Od 1973. godine Borko se nalazi na dužnosti direktora Općinskog zavoda za katastar i geodetske poslove u Rijeci. Dolaskom u Rijeku i dalje je društveno-politički aktivan. Izabran je za predsjednika Konferencije SK radnika organa uprave i posebnih organa i službi općine Rijeka, član je Komiteta za urbanizam i komunalne poslove Zajednice općina Rijeka, kao i Općinskog komiteta za urbanizam, izgradnju, katastar i komunalno stambene poslove općine Rijeka. Također je višegodišnji, aktivni član Skupštine i Izvršnog savjeta Mjesne zajednice Podmurvice.

Pored svih aktivnosti Borko je bio i rezervni kapetan Jugoslavenske narodne armije.

Borko je u svojoj 20-godišnjoj praksi učinio zaista mnogo na unapređenju geodetske struke u Delnicama i Rijeci. Zbog izuzetne aktivnosti na tom polju izabran je za predsjednika Društva geodetskih inženjera i geometara Rijeka, koje okuplja geodetske stručnjake Istre, Hrvatskog primorja i Gorskog kotara, a ujedno i člana Predsjedništva DIT-a Hrvatske. Za tu aktivnost proglašen je za zaslužnog člana Saveza društava geodetskih inženjera i geometara Jugoslavije.

Borkov životni put, iako kratak, bio je plodan i uspješan na svim poljima životne aktivnosti i zato ne možemo vjerovati da ga je neumitna smrt iznenada i prerano otrgla iz naših redova. Od obitelji kojoj je nadasve bio privržen, od supruge Milade koja je toliko strahovala za njegovo zdravlje od kada ga je teška bolest početkom lipnja ove godine načela, od kćerkica Sanje i Borke kojima je bio još toliko potreban.

Prilikom boravka u bolnici, terapiji i na bolovanju kod kuće, živo se interesirao za sve probleme Uprave za katastar, a čim mu je to zdravlje dozvolilo, došao je pogledati svoj kolektiv.

I u vrijeme kad su se svi radnici Uprave za katastar nadali da će im se direktor ubrzo vratiti na posao, u njihovu sredinu, novi srčani udar je prekinuo životni put neumornog Borka.

Za sve što je učinio, a namjeravao je učiniti još mnogo, možemo mu još samo reći: velika hvala i slava dragom drugu, kolegi i prijatelju Borku.

D. Žagar